

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 16Cob/90/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3818203063
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Prikrylová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3818203063.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Prikrylovej a členiek senátu JUDr. Ivety Záleskej a JUDr. Ivce Čelkovej v spore žalobcu TELERVIS PLUS a.s., so sídlom v Bratislave, Staré Grunty 7, IČO: 35 717 769, zastúpený JUDr. Y. X., advokátom, so sídlom v W. - H., N. XX, proti žalovanej B. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., M. XXX/X, o zaplatenie 1.250,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 10Cb/7/2018 - 41 zo dňa 9. apríla 2019, takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej sa proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. nepriznal stranám sporu nárok na náhradu trov konania. Vychádzal zo zistenia, že žalobca ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzatvorili dňa 25.06.2015 zmluvu o úvere, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanej úver v sume 2.000,- eur, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť veriteľovi spolu s odplatom 920,- eur, ktorá predstavovala 46% istiny. Žalovaná sa celkom zaviazala zaplatiť žalobcovi sumu 3.640,- eur v 13 mesačných splátok po 280,- eur s tým, že prvá splátka bola splatná 10. deň po uzavretí úverovej zmluvy a každá ďalšia splátka bola splatná 30. deň po splatnosti predchádzajúcej splátky. V čl. II. úverovej zmluvy bolo dojednané, že úver je poskytnutý za odplatu podľa čl. I. vo výške 46% z istiny a celkový úrok vo výške 20% z istiny za celú dobu splácania úveru. Za poskytnutie úveru si žalobca účtoval spracovateľský poplatok vo výške 6% z istiny a žalovaná sa súčasne zaviazala zaplatiť poplatok za správu úveru vo výške 10% z istiny. V čl. III. úverovej zmluvy bola medzi stranami sporu dojednaná zmluvná pokuta vo výške 0,2% denne z dlžnej sumy za každý, aj začatý deň omeškania. Na zaplatenie úveru žalovaná žalobcovi poukázala sumu 2.390,- eur, čo žalobca konštatoval v obsahu žaloby. V čl. I. úverovej zmluvy bolo konštatované, že žalobca poskytol žalovanej hotovostný, účelový úver na výkon podnikania alebo povolania. Z obsahu zmluvy vyplývalo, že žalovaná v nej bola identifikovaná ako fyzická osoba, podnikateľka zapísaná v Živnostenskom registri pod č. 307-5792, IČO: 35385171. Súd prvej inštancie vyhodnotil predmetnú zmluvu ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, pričom sa túto zmluvu vzťahuje aj zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, z toho dôvodu, že žalobca poskytol hotovostný, účelový úver v rámci jeho podnikateľskej činnosti a žalovaná v nej bola identifikovaná ako fyzická osoba, podnikateľka zapísaná v Živnostenskom registri pod č. 307-5792, IČO: 35385171, pričom žalovaná v obsahu odporu proti platobnému rozkazu uviedla, že úver si vzala z dôvodu finančnej tiesne, v ktorej sa ocitla po rozvoze manželstva, kedy sa starala o tri deti a nemala inú možnosť ako si zachrániť bývanie a rovnako aj vo svojej výpovedi potvrdila, že účelom úveru bolo zabezpečenie výživy dvoch plnoletých synov, ktorý v tom čase študovali na vysokej škole. Žalovaná síce vykonávala

podnikateľskú činnosť ako živnostníčka, ale podnikala v predmete činnosti finančné poradenstvo, v rámci ktorého sprostredkovala poskytovanie úverov pre spoločnosť POHOTOVOSTĚ. S touto činnosťou podľa názoru súdu prvej inštancie nie sú spojené vysoké a pravidelné prevádzkové náklady a podnikanie nespočíva v predaji tovaru alebo služieb, kedy podnikateľ vykonáva obrát finančných prostriedkov, preto je nepravdepodobné, že by žalovaná potrebovala úver v sume 2.000,- eur na výkon svojho podnikania. Vo svojej výpovedi pred súdom prvej inštancie jasne a zrozumiteľne uviedla vysvetlila dôvody, pre ktoré požiadala žalobcu o úver a súd prvej inštancie nemal pochybnosti o pravdivosti jej tvrdení, preto úverovú zmluvu posúdil ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, pri uzatváraní ktorej mala žalovaná postavenie spotrebiteľa. Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere v písomnej forme spĺňala prísne obsahové náležitosti. Preskúmaním spotrebiteľskej zmluvy súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluva neobsahuje vymedzenú sadzbu úroku, od ktorej sa mala odvíjať výška splátky podľa § 9

ods. 2 písm. i) zákona o spotrebiteľských úveroch. V zmluve bola uvedená výška úroku 20% z istiny pričom celá suma budúcich úrokov ako výnos bola zahrnutá v celkovej čiastke

1.640,- eur, ktorá bola označená ako celkový poplatok. Súd prvej inštancie uviedol, že takýmto spôsobom sa obchádza uvedené ustanovenie a tiež ustanovenie § 2 písm. j) Zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže úroková sadzba by zásadne mala byť uvedená ako sadzba za jeden rok. Predmetný úver pritom nebol poskytnutý na dobu splácania len jedného roka. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že žalobca síce uviedol úrokovú sadzbu vo výške 20%, ale uplatnil si aj spracovateľský poplatok a poplatok za správu úveru, čo z hľadiska účelu plní funkciu odplaty. Odplata veriteľa má byť pritom podľa čl. I. zmluvy 46% istiny, teda nie je uvedená konkrétnou sumou, Zákonom stanovené členenie a označenie jednotlivých zložiek úveru nie je svojvoľné. Predstavuje prehľadné vymedzenie, aby sa dlžník ako spotrebiteľ dokázal zorientovať v ponuke a zároveň aby nebolo možné, že si veriteľ bude voči nemu uplatňovať aj nároky, na ktoré nemá právo. Súd prvej inštancie uviedol, že je zrejmé, že žalobca pri formulovaní celkovej výšky odplaty zvolil rôzne označenia (odplata, celkový poplatok, celkový úrok, spracovateľský poplatok, poplatok za správu úveru), ktoré zámerne vyčíslaval percentami tak, aby zneprehľadnil celkovú výšku odplaty. Napokon zmluva neobsahuje ani ďalšiu podstatnú náležitosť a to uvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov - RPMN podľa § 9 ods. 2 písm. k) Zákona o spotrebiteľských úveroch. Záverom uviedol, že hoci zákon o spotrebiteľských úveroch absenciu niektorej z náležitostí uvedenej v ustanovení § 9 ods. 2 sankcionuje neplatnosťou, poskytuje spotrebiteľovi špecifickú ochranu spočívajúcu v tom, že ak nie je niektorý z týchto údajov uvedený v zmluve, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (§11 ods. 1). Vzhľadom k tomu, že zmluva o úvere zo dňa 25.06.2015 uzavretá medzi stranami neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. i), k) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (v znení účinnom v čase uzatvorenia úverovej zmluvy), úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Žalovanej bol poskytnutý úver v sume 2.000,- eur, na splatenie ktorého poukázala sumu 2.390,- eur, t.j. o sumu 390,- eur viac než predstavovala hodnota úveru, preto súd prvej inštancie žalobu žalobcu nepovažoval za dôvodnú a zamietol ju.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca s poukazom na ustanovenia § 365 ods. 1 písm. g), a písm. h) CSP a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odvolaní uviedol, že sama žalovaná sama prehlásila, že finančné prostriedky použije na výkon podnikania, a aj žiadosť, ktorá predchádzala uzavretiu zmluvy o úvere, obsahuje v predtlačenom formulári údaje o jej živnostenskom oprávnení. Tvrdil, že žalovaná nebola iba typickým účastníkom zmluvného vzťahu ale vzhľadom na to, že v čase uzavretia zmluvy pôsobila ako finančný sprostredkovateľ, musela mať znalosti, ktoré pre vykonávanie finančného sprostredkovania vyžadoval zákon č. 186/2009 Z.z. o finančnom sprostredkovaní. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 10Co/59/2015, judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva - Ruiz Torija c. Španielsko z 9.12.1994, séria A, č.303-A, s.12, §29 a Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, §30 a Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS36/2010).

3. K uvedenému odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že skutočnosti, ktoré uviedla súdnemu úradníkovi pri vypočutí do súdneho spisu sú pravdivé a na nich trvá nakoľko vychádzajú z relevantných skutočností za akých si spotrebiteľský úver zobrala. Ďalej uviedla, že na základe odvolania navrhovateľa si všetko ešte raz preštudovala a zvažila, ako to celé prebiehalo. Nie je jej jasné, ako došlo k zaškrtnutiu políčka v dokumente o podnikateľskom úvere, nakoľko takýto nepotrebovala. Opätovne uviedla, že potrebovala preklenúť obdobie po rozvoze manželstva, nakoľko sa dostala do zlej finančnej situácie, pričom jej hrozilo, že môže prísť o rodinný dom. Takúto realitu si nechcela pripustiť, nakoľko v

tej dobe mala ešte tri deti a potrebovala sa o ne postarať, pričom dve z nich práve študovali na vysokej škole. Bola v nezávidenia hodnej situácii, v ktorej sa človek chytá každej možnosti ako odvrátiť hroziaci kolaps. Nevie hodnoverne potvrdiť, že úver nebol na podnikanie, ale v dobrej viere sa obracia na súd, že si úver brala na vysporiadanie si vecí po rozvode a odvrátenia situácie hroziacej jej exekúciou rodinného domu. Je podľa nej možné, že políčko o podnikateľskom úvere zaškrtnol žalobca úmyselne, nakoľko sa jej pýtal, či podniká a uvedenú skutočnosť mu potvrdila, nakoľko jediný príjem, ktorý mala, bol z podnikania, čo aj doložila. Nie je pravdou, že spotrebný úver mal slúžiť na podnikanie, pretože podľa nej na to nebol dôvod. Jediné vysvetlenie, ktoré môže poskytnúť je, že poskytovateľ úveru jej psychické rozpoloženie využil v jej neprospech.

4. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP, nakoľko je vo výroku vecne správny.

5. Po preskúmaní veci odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav a z vykonaného dokazovania dospel k správne právnemu záveru, kedy uviedol, že uzatvorená zmluva o úvere je spotrebiteľského charakteru, že nespĺňa obsahové náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. i) a k) zákona o spotrebiteľských úveroch a teda že podľa

§ 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv podľa § 52 Občianskeho zákonníka. Podľa predmetného ustanovenia je spotrebiteľskou zmluvou každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania, alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Často sa vyskytujúcou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva o úvere č. F zo dňa 25. 06. 2015 uzatvorená medzi žalobcom a žalovanou napĺňa pojmové znaky spotrebiteľskej zmluvy.

6. Právo Európskej únie upravuje vzťahy vznikajúce pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, predovšetkým smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES. Zákon o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov č. 129/2010 Z. z. je svojím obsahom transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES do slovenského právneho poriadku.

7. Vzhľadom na to, aby mal spotrebiteľ už v čase rozhodovania sa o ponuke spotrebiteľského úveru čo najúplnejšiu a neskreslenú informáciu, zákon ustanovuje povinnosť poskytnúť v každej ponuke informáciu, ktorá obsahuje úrokovú sadzbu alebo akýkoľvek údaj týkajúci sa nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, tzv. štandardné informácie. Ide predovšetkým o úrokovú sadzbu, podrobnosti o poplatkoch, zahrnutých do celkových nákladov spotrebiteľa, vrátane ich výšky, spojených so spotrebiteľským úverom, celkovú výšku spotrebiteľského úveru, ročnú percentuálnu mieru nákladov, dobu splatnosti spotrebiteľského úveru, v prípade spotrebiteľského úveru vo forme odloženej platby na konkrétny tovar alebo službu, výšku predajnej ceny a výšku akejkoľvek zálohy, celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, výšku splátok a podobne. Uvedenie týchto informácií nesporne uľahčí porovnanie rôznych ponúk na trhu (viď dôvodová správa k zákonu č. 129/2010 Z. z.). Veriteľ alebo sprostredkovateľ je povinný v dostatočnom časovom predstihu pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred prijatím návrhu o spotrebiteľskom úvere poskytnúť spotrebiteľovi na základe zmluvných podmienok ponúkaných veriteľom alebo požiadaviek spotrebiteľa stanovené informácie. Túto povinnosť zákon zaviedol z dôvodu zvýšiť mieru informovanosti spotrebiteľa o ponúkanom spotrebiteľskom úvere.

8. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že zásadný význam v ochrane spotrebiteľa v zmluvných vzťahoch má dostatočné množstvo informácií o podmienkach úveru, nákladoch a záväzkoch, ktoré z neho vyplývajú. Len v prípade dostatočného množstva informácií má možnosť spotrebiteľ ponuky na trhu porovnať. Podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymedzené v ustanovenie § 9 ods. 2 zákona

č. 129/2010 Z. z. Pokiaľ povinnosti, vymedzené zákonom, nie sú dodržané, dôsledky porušenia týchto povinností, upravuje ustanovenie § 11 zákona č. 129/2010 Z. z. s tým, že pokiaľ zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. i) /úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru/ a písm. k) /ročnú percentuálnu mieru nákladov/ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Citované zákonné ustanovenie je súčasťou dôslednej ochrany slabšej zmluvnej strany - spotrebiteľa. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav keď uviedol, že úverová zmluva neobsahovala náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 písm. i) a písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch a správne vyhodnotil, že z dôvodu absencie obsahových náležitostí sa následne poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

9. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

10. Z vykonaného dokazovania je preukázané, že žalovaná uhradila žalobcovi viac ako bola povinná a to z dôvodu, že poskytnutý úver je bez poplatkov a bez úrokov, pričom žalovaná zaplatila žalobcovi o 390,- eur viac ako bola povinná.

11. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP, nakoľko je vo výroku vecne správny.

12. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnej žalovanej odvolací súd nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pretože jej žiadne trovy odvolacieho konania preukázane nevznikli.

13. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) :

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva

v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)

- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424

CSP)

- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)

- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)

- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).